

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 5/19, 1 Şubat 2019)

Geçen hafta neler oldu?

*** Suriye'ye yönelik askeri operasyonu gündemde tutmaya devam eden Cumhurbaşkanı Erdoğan "Süren diplomatik süreçlerin sonucunu bekliyoruz. Oldu oldu, olmadı bir gece ansızın oralardayız" dedi. İki gün sonra bir kez daha "Harekatımıza birkaç gün içinde başlanacak" dedi.

*** Geçtiğimiz yıl yaptığı bir konuşmada "Ben gidersem devlet yıkılır" bile diyen Erdoğan her seçimde yaptığı gibi 31 Mart yerel seçimlerinde de iktidarını korumak için "toplumsal korku" silahını kullanıyor. Erdoğan "Yerel seçimler ülkemiz açısından beka meselesine, beka seçimine dönüşmüştür" dedi.

*** 2019 yılının ilk Milli Güvenlik Kurulu'nda Türkiye'nin PKK ve "FETÖ" ile mücadelesine yönelik "kırmızı çizgi"ler yinelenirken; İdlib'de mevcut statünün korunması, Menbiç yol haritasının süratle uygulanması ve Fırat'ın doğusu ile ilgili varılan mutabakatların gereğinin yapılması vurgulandı.

*** Erdoğan partisinin seçim manifestosunu açıkladı. 11 maddelik manifestoda şehircilik merkezli vaatler öne çıktı. İstanbul Belediye Başkan adayı Binali Yıldırım, tartışmalara neden olan Meclis Başkanlığı görevini 18 Şubat'ta resmen aday olduğunda bırakacağını açıkladı.

*** CHP'nin belediye başkan adaylarının belirlenmesi için yaptığı Parti Meclisi toplantısı 18 saat sürdü. Toplantı sonrası parti içerisinde istifalar gündeme geldi.

*** TBMM'nin 27. yasama döneminde de milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılması için fezlekeler gelmeye devam ediyor. Dört ayda HDP'li 33 milletvekili hakkında 257 fezleke hazırlandı.

*** Cemal Kaşıkçı cinayetini araştıran BM Yargısız ve Keyfi İnfazlar Özel Raportörü Agnes Callamard ile beraberindeki heyet, Suudi Arabistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu'na alınmadı.

*** Türkiye, İstanbul Sözleşmesi'nin izleme ve denetleme komitesi olan GREVIO'nun iki dönemdir başkanlık görevini yürüten aynı zamanda sözleşmeyi yazan isimlerden Prof. Dr. Feride Acar'ı yeni yönetim kuruluna aday göstermedi. Kadın ve LGBTİ+ örgütleri kararı protesto etti.

*** ABD Adalet Bakanlığı "Barış Bildirisi" imzacısı Baki Tezcan'ın istinabeyle ifadesinin alınması talebini, akademisyenin eylemini ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirerek reddetti.

*** OHAL Komisyonu'nun 2018 yılı faaliyet raporuna göre 125 bin 600 başvurunun yüzde 40'ı karara bağlandı. Sadece 3 bin 750'si, yani yüzde 7.4'ü kabul edildi. 75 bin 100 itiraz ise halen karar bekliyor. Raporun tam metni için; <https://goo.gl/3PjvxH>

*** Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün (Transparency International) 2018 Yolsuzluk Algı Endeksi'ne göre 78'inci sırada yer alan Türkiye, 2012 yılından bu yana en çok gerileyen beş ülke arasında ve "demokrasi geleneği bulunmayan ülkelerle" aynı kategoride bulunuyor. Raporun tam metni (İngilizce); <https://goo.gl/yC6g7j>

Gazeteci Ayşe Düzkan cezaevine girdi

Gazeteci, yazar Ayşe Düzkan kapatılan Özgür Gündem gazetesinin “Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği” kampanyasına katıldığı için hakkında “örgüt propagandası” suçlamasıyla verilen hapis cezasının onanması üzerine cezaevine girdi. Kampanya nedeniyle İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanan

gazeteciler Ayşe Düzkan, Mehmet Ali Çelebi, Hüseyin Bektaş ve Ragıp Duran 1 yıl 6'şar ay; Hüseyin Aykol ise 3 yıl 9 ay hapse mahkum edilmişti.

Ocak ayı “medya raporu”

CHP 26. Dönem İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş, her ay düzenli olarak yayınladığı Medya Raporunun Ocak ayına ilişkin verilerini açıkladı; “Gazeteciler haber yapamaz, konuşamaz ve yazamaz hale getiriliyor. Gazetecilik, iktidar tarafından suç olarak görülüyor” dedi.

Yarkadaş'ın paylaştığı verilere göre bir aylık sürede 2 gazeteci tutuklandı, 2 gazeteci gözaltına alındı, 36 gazeteci hakim karşısına çıktı. 5 gazeteci 22 yıl hapis cezası aldı, 3 gazeteciye 22 bin 660 lira para cezası verildi. 3 gazeteciye dava açıldı. 2 gazeteci darp, 1 gazeteci tehdit edildi. 1 yönetmene dava açıldı, 1 haber hakkında soruşturma başlatıldı, 1 belgesel erişime engellendi.

Gazetecinin sosyal medya beğenilerine 22 yıl hapis istemi

Diyarbakır'da 9 Ekim 2018'de gözaltına alınan 142 kişi arasında bulunan Mezopotamya Ajansı (MA) Muhabiri Lezgin Akdeniz hakkında hazırlanan iddianame, Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

İddianamede gazeteci, gizli tanık ifadesi ve Facebook'ta aralarında Rakka'nın IŞİD'den kurtarılmasına ilişkin bir haberin de olduğu iletileri beğenmesi nedeniyle “örgüt üyeliği” ve “zincirleme örgüt propagandası” ile suçlandı, toplamda 22 yıla kadar hapsi istendi.

Mahkemeyi protesto eden 41 avukata açılan dava

2014 yılında Diyarbakır’da görülen “KCK Davası”nda mahkeme heyetini protesto eden 41 avukat hakkında, 5 yıl sonra dava açıldı. 3 Şubat 2014 görülen duruşmada, sundukları birçok talep mahkeme tarafından gerekçesiz olarak reddedilen, avukatlar bu durumu alkışlarla protesto

ederek duruşma salonundan çıkmıştı.

Haklarında Batman Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamede “görevi kötüye kullanmak”la suçlanan 30'u Diyarbakır, kalanları ise Ankara ve Batman Barolarına kayıtlı avukatların 6 ay ile 2 yıl arasında değişen hapis cezasıyla cezalandırılması talep edildi. İddianameyi kabul eden Batman 1. Ağır Ceza Mahkemesi, Avukatlık Kanunu’na göre "suçun işlendiği yerde yargılamanın yapılması" gereğince dosyayı, Diyarbakır 12. Ağır Ceza Mahkemesi’ne gönderdi.

Protestoculara hukuki destek veren avukatlara ceza

Berkin Elvan’ın yaşamını yitirdiği gün Avcılar’da düzenlenen protestolarda olası hak ihlallerine karşı hukuki destek vermek üzere olay yerine giden avukatlar Turan Hançerli, Gökmen Yeşil ve Zülfikar Erden’e “Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet etme” ve “polise mukavemet” suçundan hapis cezası verildi.

Küçükçekmece 4. Asliye Ceza Mahkemesi, 1 yıl 8’er ay hapse mahkum ettiği avukatların cezasını erteleyerek, avukatların 2 yıl denetime tabi tutulmasına hükmetti. Dosya istinaf mahkemesine taşındı.

Sosyal medya paylaşımına “Atatürk’e hakaret”ten ceza

Mustafa Kemal Atatürk için “20’nci asrın gördüğü en büyük şeytan” ifadesini kullandığı bir sosyal medya paylaşımı nedeniyle yargılanan Murat K. 10 ay hapse mahkum edildi. Malatya 5. Asliye Ceza Mahkemesi “Atatürk’ün hatırasına alenen hakaret” suçundan verdiği cezada hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar

verdi.

Sulh Ceza Hakimliği'nden Meclis tutanağına erişim engeli

Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği, 1993 yılında kaçırılıp öldürülen Gündem gazetesi Bitlis muhabiri Ferhat Tepe'yle ilgili haberlerin yer aldığı 56 farklı adrese, dönemin Tatvan Tugay Komutanı Korkmaz Tağma'nın talebi üzerine, erişim engeli getirdi.

Hakimliğin "kişilik haklarının ihlali" gerekçesiyle verdiği karar üzerine yasaklanan haber ve yazılar arasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 1 Eylül 1993 tarihli ve 47 sayfa numaralı tutanağının yer aldığı bir web sitesi de bulunuyor. Tutanak 10 vekilin olayla ilgili Meclis araştırması açılmasını talep ettiği dilekçelerini içeriyor. Ayrıca hakimlik AİHM'in cinayetle ilgili 2003 yılında verdiği ihlal kararının Adalet Bakanlığı sayfalarında yer alan Türkçe tercümesinin de erişime engellenmesi talep etmiş ancak bu sayfa Erişim Sağlayıcılar Birliği tarafından karara uyulmayarak engellenmemiş.

Erişim engelleme kararlarını kamuoyuyla Twitter hesabı üzerinden düzenli olarak paylaşan Prof. Dr. Yaman Akdeniz söz konusu kararı "*korkutucu ve vahim bir sansür vakası*" olarak niteledi. Engellenen diğer içeriklerden bazıları şöyle;

- Diyarbakır Barosu tarafından oluşturulan Cezasızlıkla Mücadele Veritabanının Ferhat Tepe ile ilgili kaydın yer aldığı sayfası
- Bianet'te 28 Temmuz 2010 tarihinde yayımlanan Faruk Arhan'ın "Bir Kontrgerilla Cinayeti: Ferhat Tepe" başlıklı yazısı, 21 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan "Ferhat Tepe dosyasında zamanaşımını kabul etmiyoruz" başlıklı haber
- Birgün'de 9 Şubat 2011 tarihinde yayımlanan "Oğlu öldürülen İshak Tepe: Korkmaz Tağma'dan davacıyım" başlıklı haber
- Cumhuriyet'te 16 Temmuz 2016 tarihinde yayınlanan Çiğdem Toker imzalı "Ferhat Tepe dosyası neden kapandı?" başlıklı yazı
- Gazeteci Mehveş Evin'in "Ferhat" başlıklı ve 3 Ağustos 2013 tarihli yazısı
- 30 Temmuz 2011 tarihinde yayımlanan "Cumartesi Anneleri Ferhat Tepe'nin faillerini sordu" başlıklı haber.

Nefret söylemine takipsizlik

Yazar Hayko Bağdat'a "*kılıç artığı*" diyen Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Yahya Mustafa Keskin hakkında yapılan suç duyurusu takipsizlikle sonuçlandı. İHD Eş Genel Başkanı Eren Keskin, "*Savcı ırkçılık yapan Yahya Mustafa Keskin hakkında 'takipsizlik' kararı vererek, suça ortak oldu*" dedi.

Bağdat, 6 Aralık'ta Twitter hesabından yaptığı paylaşımında İçişleri Bakanı Süleyman Soylu hakkındaki yazısının ardından tehditler aldığını açıklamış, "*Soylu, hem zavallı hem de yargılanacak*" demişti. Bu paylaşımın ardından Keskin, yazarı "*Yiyorsa yargıla da görelim kılıç artığı*" diyerek hedef almıştı. İnsan Hakları Derneği (İHD), Keskin'in nefret söyleminde bulunduğunu ve sözlerinin tehdit içerdiğini belirterek suç duyurusunda bulunmuştu.

Yerel mahkeme: "*Baban sendikacı, annen sakıncalı. Atanamazsın*"

Kamuya atanmak için gerekli şartları yerine getiren ancak OHAL döneminde uygulanmaya başlanan ve daha sonra süreklilik kazanan güvenlik soruşturmasından geçemeyen bir acil tıp teknisyeni konuyu mahkemeye taşıdı.

Mahkeme, hakkında "olumsuz bir sicil bulunmadığını" belirttiği başvuruçunun KESK'e bağlı Haber-Sen üyesi olan babasını ve hükümet ile AB arasında 2014 yılında imzalanan Katılım Ortaklığı anlaşmasına yönelik bir dilekçe veren annesini "sakıncalı" buldu. Bu gerekçeyle başvuruçunun güvenlik soruşturmasından geçememesinde "hukuksuzluk bulunmadığına" hükmetti.

AYM, Gezi eylemlerine müdahale konusunda bu defa "ihlal var" demekten kaçındı

Anayasa Mahkemesi (AYM), Gezi Parkı eylemlerinde ayağına gelen gaz fişegi ile yaralanan Mehmet Güneş'in başvurusunda "kötü muamele iddialarının etkin soruşturulmadığı" gerekçesiyle ihlal kararı verdi. Ancak mahkeme, önceki kararlarından farklı olarak "toplantı ve

gösteri yürüyüşü hakkının ihlal edildiği" iddiasına ilişkin bir karar vermekten kaçındı. AYM'nin toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ile ilgili değerlendirme yapmamasına karşı çıkan üye hakim Engin Yıldırım ise başvuruda bu hakkın da ihlal edildiğine dair karar verilmesi gerektiğini belirtti.

Olayla ilgili Güneş'in suç duyurusundan sonra 42 polisin şüpheli sıfatıyla ifadesini alan savcılık, gaz bombasını atan polisin tespit edilememesini gerekçe göstererek takipsizlik kararı vermiş, avukat Gülizar Tuncer'in kamera kayıtları incelenmeden ve tanıkları dinlenmeden verilen takipsizlik kararına karşı yaptığı itiraz da İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından reddedilmişti. AYM, savcılığın MOBESE kayıtlarını incelemeyen, basın kuruluşlarına olayla ilgili görüntü olup olmadığını sormadan ve tanıkları dinlemeden takipsizlik kararı vermesinin etkin soruşturma yapmadığını gösterdiğini belirtti, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı açısından bu aşamada ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görmedi.

AİHM'den “Hayata Dönüş Operasyonu” kararı: İşkence yasağı ihlal edildi

“Hayata Dönüş” adıyla cezaevlerine dönük olarak 19 Aralık 2000’de düzenlenen operasyonda Bakırköy Cezaevinde yüzü ve vücudu yanan Ebru Dinçer’in Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne (AİHM) yaptığı başvuru sonuçlandı. “İşkence yasağının” ihlal edildiğine hükmeden AİHM, Türkiye’yi 20 bin Euro manevi

tazminat ödemeye mahkum etti. Kararda olayla ilgili davanın 18 yıldır sonuçlanmamış olmasına dikkat çekildi.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

- Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin, gazete ile dayanışma amacıyla başlattığı “Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği” kampanyasına katılan Erol Önderoğlu, Şebnem Korur Fincancı ve Ahmet Nesin’in yargılandığı davanın duruşması geçtiğimiz hafta İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Mahkeme heyeti; Ahmet Nesin hakkındaki yakalama kararının kaldırılmasına karar verirken, bir sonraki duruşma 27 Şubat günü saat 13:30’da görülecek.
- Özgür Gündem gazetesi ile dayanışma göstermek amacıyla "Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği" kampanyasına katıldığı gerekçesiyle 1 yıl 6 ay hapse mahkum edilen gazeteci Ayşe Düzkan’ın cezası onandı. Düzkan geçtiğimiz hafta çarşamba günü cezaevine girdi.
- Etkin Haber Ajansı (ETHA) editörü Semiha Şahin ve muhabir Pınar Gayip ile birlikte dört kişinin ‘terör örgütü üyeliği ve terör örgütü propagandası yapmak’ suçlamalarıyla tutuklu yargılandığı davanın 3. duruşması İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Gazetecilerin tutukluluğunun devamına karar veren mahkeme, mütalaaya karşı savunmaların sunulacağı bir sonraki duruşmayı 27 Mart’a erteledi.
- Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Özgür Gündem Gazetesi ile dayanışma amacıyla başlatılan "Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği" kampanyasına katıldıktan sonra hakkında “terör örgütlerinin yayınlarını basmak veya yayınlamak” suçlaması ile dava açılan gazetecilerden Can Dündar’ın 9. duruşması görüldü. Bir sonraki duruşma 18 Temmuz’da görülecek.
- Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin 16 Ağustos 2016 tarihinde kapatılmasından saatler sonra polis baskınında yaşanan olaylara dair gözaltına alınan 22 gazeteci hakkında açılan davanın 3. duruşması İstanbul 5.Asliye Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Bir sonraki duruşma 19 Haziran’a ertelendi.
- Halkların Demokratik Partisi (HDP) önceki dönem tutuklu milletvekillerinden Gülser Yıldırım hakkında 2012 ile 2016 yılları arasında yapmış olduğu konuşmalardan dolayı hazırlanan 8 fezlekeye ilişkin açılan davanın 10. duruşması Mardin 3. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. İddia makamı Yıldırım hakkında toplamda 18 yıl 3 aya varan hapis cezası verilmesini istedi. Bir sonraki duruşma 4 Mart tarihine ertelendi.

- Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi eski Eş Başkanı Gültan Kışanak ve Demokratik Bölgeler Partisi Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel hakkında açılan davanın 12. duruşması Malatya 5.Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlandı. Bültenimizin yayımlandığı esnada savcının mütaalasına karşı savunmalar bekleniyordu.
- Barış İçin Akademisyenler'in "Bu Suça Ortak Olmayacağız" isimli bildirisini imzaladıkları için "terör örgütü propagandası" ile yargılanan akademisyenlerin duruşmaları bu hafta da Çağlayan'daki İstanbul Adliyesi'nde devam etti. Bu hafta görülen duruşmalarda herhangi bir karar çıkmazken Barış Akademisyenleri'nin yargılamalarına önümüzdeki hafta da devam edilecek.

GELECEK HAFTANIN DURUŞMALARI

- MIT'e ait TIR'ların 2015'te jandarma tarafından durdurularak aranması iddialarına ilişkin haberlerin yayınlanmasıyla ilgili davada, Can Dünder'in yargılanmasına 6 Şubat'ta İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edilecek.
- Gazeteci Ragıp Zarakolu hakkında, 2011 yılında Barış ve Demokrasi Partisi'nin Siyaset Akademisi'nde yaptığı konuşma nedeniyle, "terör örgütüne yardım ve yataklık" suçlamasıyla açılan dava, 7 Şubat'ta İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edecek.
- Polat hakkında gazeteci Craig Shaw'un, 'The Black Sea' sitesinde 26 Mayıs 2017 tarihinde yayınlanan ve "Malta Files, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ailesi ile Sıtkı Ayan ve Azeri iş insanı Mübariz Mansimov arasındaki milyon dolarlık petrol tankeri ortaklığını ortaya çıkarıyor" ifadelerine yer verilen "Erdoğan Ailesinin Gizli Offshore Anlaşması" başlıklı haberini, 28 Mayıs 2017 tarihli köşe yazısında aynen yayınlamış ve "Erdoğan, ailesiyle ilgili bu iddialara muhatapları ne diyor?" sorusu üzerine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın şikayetçi olduğu ve Türk Ceza Kanunu 299/1 ile 53/1 maddelerinden açılmış olan davanın ilk duruşması Bakırköy 31. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 7 Şubat 2019 tarihinde saat 10.00'da görülecek.
- Kocaeli, Antalya, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli illerinde yapılan ve sonuçları Sağlık Bakanlığı'na kamuoyuna açıklanmayan kanser araştırmasını Cumhuriyet gazetesi için kaleme aldığı "Türkiye'yi kanser eden ürünleri devlet gizledi, biz açıklıyoruz! İşte zehir listesi!" başlıklı yazı dizisiyle paylaşan Yrd. Doç. Dr. Bülent Şık'a dava açıldı. "Yasaklanan gizli bilgileri açıklamak (TCK 258)", "yasaklanan gizli bilgileri temin etmek (TCK 334)" ve "göreve ilişkin sırrı açıklamak (TCK 336)" ile suçlanan akademisyenin 12 yıla kadar hapsinin isteniyor. Davanın ilk duruşması İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 7 Şubat saat 10:45'te görülecek.
- Barış için Akademisyenler'in "Bu Suça Ortak Olmayacağız" isimli bildirisini imzaladıkları için "terör örgütü propagandası" ile yargılanan Barış Akademisyenleri'nin davalarına önümüzdeki hafta da Çağlayan'daki İstanbul Adliyesi'nde farklı mahkemelerde devam edilecek.

Bültenin pdf formatına dusun-think.net adresinden erişebilirsiniz.